

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH R. MICALLEF**

Seduta tat-13 ta' Gunju, 2013

Rikors Numru. 669/2012

HSBC BANK MALTA p.l.c. (C-3177)

VS

Duncan **MIZZI**, martu Daniela Mizzi mwielda Cauchi

Il-Qorti:

Rat ir-Rikors Maħluf imressaq fit-2 ta' Lulju, 2012, li bih u għar-raġunijiet hemm imfissra, l-Bank rikorrent talab li din il-Qorti (a) tawtorizzah jgħaddi għall-eżekuzzjoni tat-titolu eżekuttiv maħluq b'kuntratti pubbliċi ta' self, wieħed datat it-28 ta' Novembru, 2005, fl-atti tan-Nutar Josette Cauchi, u l-ieħor datat 8 ta' Awissu, 2008, fl-atti tan-Nutar Naomi Mcallef Mugliett, u dan għaliex "għaddew iżjed minn tliet snin mid-data tal-istess kuntratti u li d-dejn għadu

Kopja Informali ta' Sentenza

mhuwiex saldat kollu u dan ai termini tal-artikolu 258(ċ) tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta li jipprovdi li r-rikorrent għandu: 'jikkonferma bil-ġurament ix-xorta tad-dejn ... li jkun qiegħed ifittex l-esekuzzjoni tagħha u li d-dejn jew parti minnu jkun għadu dovut' ”;

Rat id-degriet tagħha tad-9 ta' Lulju, 2012, li bih qiegħdet ir-rikors għas-smiġħ tas-6 ta' Diċembru, 2012;

Rat id-degriet tagħha tas-6 ta' Diċembru, 2012¹, li bih u fuq talba magħmula mill-Bank rikorrent (aktar 'il quddiem imsejjaħ "HSBC") fid-29 ta' Novembru, 2012, ordnat il-bidla fil-kunjom tal-intimata kif muri fl-atti tar-Rikors;

Rat it-Tweġiba mressqa fil-25 ta' Jannar, 2013, li biha l-intimata laqgħet għat-talba ta' HSBC billi, wara li tat l-isfond tal-ġrajja tal-ħajja bejnha u l-intimat l-ieħor, qalet li ma ssib l-ebda oġġezzjoni li tintlaqa' t-talba ta' HSBC b'dan li hija m'għandha terfa' l-ebda biċċa mill-ispejjeż "in konnessjoni ma' l-eventwali difiża li tista' titressaq mill-intimat żewġha”;

Rat it-Tweġiba mressqa fl-1 ta' Frar, 2013, li biha l-intimat laqa' għat-talba ta' HSBC billi qal li fir-rikors promotur jonqos tagħrif meħtieġ biex it-talba tista' tintlaqa' u dan għaliex HSBC naqas li jagħti rendikont sħiħ tal-ħlasijiet magħmula mill-intimati, jew min minnhom, b'mod li ma jinkisibx id-dritt ta' eżekuzzjoni fuq il-parti mid-dejn li diġa' tħallset, u wkoll għaliex HSBC jmissu jfisser il-ħtieġa ta' din il-kawża fid-dawl ta' dak li jrid l-artikolu 258 tal-Kap 12 imsemmi mill-istess rikorrent;

Rat il-provi dokumentali mressqa mill-Bank rikorrent;

Rat in-Nota ta' Riferenzi mressqa mill-Bank rikorrent waqt is-smiġħ tat-30 ta' April, 2013²;

Semgħet it-trattazzjoni tal-avukati tal-partijiet;

¹ Paġ. 21 tal-proċess

² Paġġ. 57 sa 73 tal-proċess

Rat id-degriet tagħha tat-30 ta' April, 2013, li bih ħalliet il-kawża għal-lum għas-sentenza;

Ikkunsidrat:

Illi din hija azzjoni biex żewġ kuntratti pubbliċi jkunu dikjarati eżegwibbli mill-ġdid. HSBC irid jerga' jirrendi eżekuttivi l-imsemmija żewġ kuntratti ta' faċilita' bankarja minħabba li għaddew aktar minn tliet snin minn meta kienu pubblikati u minħabba li d-debitur intimati għadhom ma ħallsux id-dejn tagħhom miegħu;

Illi l-intimata, fil-qofol, qablet mat-talba iżda ma tridx terfa' l-ebda spejjeż għaliex tgħid li hija u żewġha l-intimat l-ieħor jinsabu fejn jinsabu b'kapriċċ tiegħu;

Illi l-intimat jilqa' għat-talba ta' HSBC billi jgħid li l-Bank rikorrent naqas li jgħid kemm, mid-dejn li sar, kien tħallas minn qabel ma nfetħet il-kawża u li m'għandhiex issir l-eżekuzzjoni wkoll fuq dak li kien tħallas. Żied jgħid ukoll li HSBC irid ifisser għaliex ħass li kellu jiftaħ din il-kawża fid-dawl ta' dak li jipprovdi l-artikolu 258 tal-Kap 12 li r-rikorrent innifsu jsemmi;

Illi mill-fatti li joħorġu mill-atti tal-każ jirriżulta li l-intimati huma miżżewġin lil xulxin, iżda bħalissa għaddejjin minn proċeduri għall-firda personali u ilhom jgħixu għal rashom sa minn Ottubru tal-2009. Huma żżewġu f'Marzu tal-2006 u jgħodd bejniethom is-sistema tal-komunjoni tal-akkwisti. Dik li kienet id-dar taż-żwieġ tagħhom kisbuha f'Ġunju tal-2001;

Illi bis-saħħa ta' kuntratt pubbliku tat-28 ta' Novembru, 2005³, fl-atti tan-Nutar Josette Cauchi, HSBC rikorrent ta lill-intimati (meta kienu għadhom ma żżewġux lil xulxin) faċilita' bankarja (self) ta' sittin elf lira Maltin (Lm 60,000⁴) biex, f'biċċa minnha, jaqtgħu d-dejn li kien għad fadlilhom ma' bank kummerċjali ieħor dwar self lilhom magħmul

³ Dok "HSBC I", f'pagġ. 2 – 8 tal-proċess

⁴ Li jgħibu €139,762.40 fi flus tal-lum

Kopja Informali ta' Sentenza

meta xtraw l-imsemmija dar fl-2001, u f'biċċa oħra jhallsu lill-ħaddiema u kuntratturi għall-materjal u xogħol magħmul fl-imsemmija dar;

Illi bis-saħħa ta' kuntratt pubbliku tat-8 ta' Awissu, 2008⁵, fl-atti tan-Nutar Naomi Micallef Mugliett, HSBC rikorrent raġa' ta lill-intimati faċilita' bankarja (self) oħra ta' mija u erbatax-il elf u mija u erbgħin euro (€ 114,140) biex tagħmel tajjeb għall-ħtiġijiet personali u ta' negozju tagħhom;

Illi HSBC jgħid li taħt l-ewwel kuntratt, għad fadallu jithallas mingħand l-intimati mija u sitta u għoxrin elf u tmien mitt euro u sebgħa u tmenin ċenteżmi (€ 126,800.78) f'kapital u ħmistax-il elf tliet mija u wieħed u disgħin euro u tnejn u tletin ċenteżmi (€ 15,391.32) f'imgħaxijiet miġmugħa fuq dak il-kapital sat-13 ta' Frar, 2013⁶; filwaqt li taħt it-tieni kuntratt, jgħid li għad fadallu jithallas mingħand l-intimati mija u ħdax-il elf mitejn u erbgħa u erbgħin euro u ħamsa u ħamsin ċenteżmi (€ 111,244.55) f'kapital u erbatax-il elf tliet mija u ħamsa u ħamsin euro u tmintax-il ċenteżmu (€ 14,355.18) f'imgħaxijiet miġmugħa fuq dak il-kapital sat-13 ta' Frar, 2013⁷;

Illi fit-2 ta' Lulju, 2012, HSBC fetaħ din il-kawża;

Illi l-konsiderazzjonijiet ta' xejra legali dwar din l-azzjoni jintrabtu ma' n-natura tal-azzjoni nnifisha li HSBC espressament rabatha mal-artikolu 258(ċ) tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta;

Illi dak l-artikolu jrid li *“Wara - ... (ċ) l-għeluq ta' tliet snin minn dak in-nhar li fih skont il-liġi it-titolu esekuttiv imsemmi fil-paragrafi (b) u (e) tal-artikolu 253, jew rigward il-proċeduri meħudin skont l-artikolu 166A seta' gie esegwit, l-esekuzzjoni tista' ssir biss wara talba magħmula b'rikors quddiem il-qorti kompetenti. Ir-rikorrent għandu wkoll jikkonferma bil-ġurament ix-xorta tad-dejn jew tat-*

⁵ Dok “HSBC II”, f'paġġ. 9 – 13 tal-proċess

⁶ Dok “HSBC III”, f'paġġ. 47 – 50 tal-proċess

⁷ Dok “HSBC III”, f'paġġ. 47 – 50 tal-proċess

talba li jkun qed ifittex l-esekuzzjoni tagħha, u li d-dejn jew parti minnu jkun għadu dovut";

Illi l-eżekuzzjoni ta' kuntratt riċevut minn nutar pubbliku jew uffiċjal pubbliku ieħor awtorizzat li jirċevihom, u meta dak il-kuntratt huwa dwar dejn ċert, likwidu u li għalaq u ma jikkonsistix f'esekuzzjoni ta' fatt⁸, *“ma tistax issir ħlief wara jumejn għall-anqas min-notifika ta' sejha għall-ħlas magħmula b'att ġudizzjarju”*⁹;

Illi l-imsemmi artikolu 258 huwa espressament maħsub biex jirregola l-eżekuzzjoni ta' titoli eżekuttivi li jkun għadda minn fuqhom żmien minn meta setgħu jkunu eżegwiti. Dan huwa hekk għaliex kull titolu eżekuttiv għandu ħajja limitata u determinata sa meta tista' ssir l-eżekuzzjoni tiegħu. Wara li jgħaddi ż-żmien preskritt, tista' titħaddem il-proċedura msemmija fl-artikolu 258;

Illi l-intimat iqajjem il-kwestjoni dwar jekk il-proċedura li nqeda biha HSBC fil-kawża tal-lum hijiex tabilhaqq proċedura f'postha. Dan qiegħed jingħad ukoll minħabba li ma ntwerix li, qabel ma HSBC fetaħ din il-kawża, bagħat jinterpella lil xi wieħed mill-intimati b'att ġudizzjarju biex iħallas id-dejn jew li kien qiegħed jinqeda b'att bħal dak biex jirrendi l-kuntratti eżegwibbli¹⁰;

Illi t-talba waħdanija ta' HSBC hija dik li jirrendi eżegwibbli ż-żewġ kuntratti pubbliċi ta' self mogħti lill-intimati u, kif jgħid l-istess Bank rikorrent, jgħoddu għall-każ id-dispożizzjonijiet tal-paragrafu (ċ) tal-imsemmi artikolu. Dan jistabilixxi ż-żmien ta' tliet (3) snin minn dak inhar li fih skond il-liġi il-kuntratti setgħu jkunu eżegwiti. HSBC qiegħed jiġġustifika l-ftuħ ta' din il-proċedura speċjali taħt l-artikolu 258 *“stante li għaddew iżjed minn tliet snin mid-data ta' l-istess kuntratti”*. Hija l-fehma sħiħa ta' din il-Qorti li, għall-finijiet tal-imsemmi artikolu, ż-żmien preskritt ma jibdiex għaddej mid-data tal-kuntratt, iżda minn dak inhar li kuntratt bħal dak ikun sar eżegwibbli. Hekk tgħid il-liġi u ma jidherx li tista' tingħata tifsira oħra;

⁸ Art. 253(b) tal-Kap 12

⁹ Art. 256(2) tal-Kap 12

¹⁰ L-ittra uffiċjali mibgħuta minn HSBC fis-27 ta' Jannar, 2012 skond l-art 166A (ara Dok “E”, f'paġġ. 39 – 40 tal-proċess) ma titkellimx dwar il-kreditu mertu tal-kawża tal-lum

Illi, kif ingħad qabel, biex kuntratt jew titolu bħal dak ikollu effett eżekuttiv, il-liġi trid li jintbagħat att ġudizzjarju lid-debitur b'sejha għall-ħlas u jkunu għaddew minn tal-anqas jumejn min-notifika lid-debitur ta' dak l-att ġudizzjarju. Minn dak il-ħin 'l hemm, it-titolu jkun jista' jkun eżegwit bil-ħruġ tal-atti eżekutivi maħsuba fil-liġi bla ma jeħtieġ proċeduri oħrajn jew xi sentenza li tikkonferma li dak il-kuntratt sar eżegwibbli;

Illi fejn, bħal fil-każ tal-lum, kuntratt ikun ħalaq id-dejn iżda ma jkunx iddetermina sa minn dak inhar meta d-dejn ikun dovut jew ikun stabilixxa ċirkostanza jew ċirkostanzi fejn il-bilanċ isir jista' jintalab minnufih qabel iż-żmien li jkun ingħata, l-att ġudizzjarju msemmi jservi biex jirrendi d-dejn bħala wieħed dovut, minbarra li jkun ikkonferma ċ-ċertezza tiegħu u l-likwidazzjoni mitluba mil-liġi¹¹. Fil-każ li l-Qorti għandha quddiemha, ż-żewġ kuntratti jgħidu li huma kuntratti ta' self ta' somma determinata. Meta ġew ippubblikati kull wieħed miż-żewġ kuntratti tniżżel li "*The loan is for a fixed term*". Fl-ebda wieħed miż-żewġ kuntratti ma jissema kemm hu ż-żmien li fih is-somma mislufa trid tintradd lura (għalkemm, kif issoltu jsir, il-Bank żamm sħiħ il-jedd tiegħu li jitlob ir-radd lura qabel waqtu ta' kull bilanċ f'każ li min issellef jonqos li jħares il-kundizzjonijiet kollha tas-self);

Illi din il-Qorti diġa' fissret il-fehma tagħha dwar qagħda bħal din f'deċiżjonijiet oħrajn u, f'waħda minnhom, fejn kien involut ukoll HSBC¹². Tagħraf ukoll li din l-istess Qorti (diversament presjeduta) ma sabet l-ebda diffikulta' li tilqa' talba magħmula taħt l-artikolu 258 meta ma jkunx jgħodd it-tħaddim ta' dak l-artikolu. F'dan ir-rigward, qabel ma saret it-trattazzjoni tal-għeluq fil-kawża tal-lum, l-għaref difensur ta' HSBC ressqet nota ta' riferenzi b'żewġ sentenzi li hija qalet li jsostnu l-fehma ta' HSBC¹³ li l-proċedura mnedija minnu f'din il-kawża hija tajba u

¹¹ P.A. JZM 4.6.2012 fil-kawża fl-ismijiet *HSBC Bank Malta p.l.c. vs Small Properties Limited et*

¹² Rik. Nru. 226/12 fl-ismijiet *HSBC Bank Malta p.l.c. vs Charmaine Saliba* maqtugħa fis-27.9.2012 (appellata)

¹³ P.A. RCP 21.9.1.2009 fil-kawża fl-ismijiet *Bank of Valletta p.l.c. vs Mallia Borg Co. et* (mhix appellata) u App. Civ. 22.2.2013 fil-kawża fl-ismijiet *Bawag Bank Malta Ltd vs Gemxija Crown Limited et*

f'waqtha. Kemm hu hekk, ma saret l-ebda sottomissjoni oħra fit-trattazzjoni min-naħa ta' HSBC;

Illi filwaqt li turi l-akbar stima għad-dehen imfisser fiż-żewġ sentenzi msemmija minn HSBC, din il-Qorti ma ssibx li ngħatawliha raġunijiet tajbin biżżejjed biex tibdel il-fehma tagħha dwar it-tifsira tal-liġi. Dwar l-ewwel sentenza, jingħad biss li l-liġi nnifisha – fl-artikolu 256(2) tal-Kap 12 – toħloq xkiel għall-fehma li kuntratt li jikkostitwixxi dejn ċert, likwidu u dovut jista' jiġi esegwit minn dak il-ħin li jsir. Fehma bħal din tmur kontra l-kliem espress ta' dik id-dispożizzjoni li tgħid li l-esekuzzjoni ta' kuntratt “**ma tistax issir ħlief ...**”. Mela, l-esekuzzjoni ta' kuntratt li għalih jgħodd l-artikolu 253(b) trid toqgħod għal dak li titlob il-liġi fl-artikolu 256(2) u huwa wara li jitħares dak li jissemma fih li l-imsemmi kuntratt **jibda** jkun esegwibbli. L-ebda sentenza ma jmissha tkun imfissra li qiegħda tipprovdi xi ħaġa li tkun kontra l-kelma tal-liġi. Dwar it-tieni sentenza, jingħad li l-każ kien jirrigwarda t-twaqqif ta' eżekuzzjoni ta' **att** eżekuttiv (u mhux ta' **titolu** eżekuttiv) taħt l-artikolu 281 tal-Kap 12 u mhux taħt l-artikolu 258 tal-istess Kodiċi; minbarra dan, kien jirreferi għal kuntratt ta' kostituzzjoni ta' dejn li kellu jitħallas sa mhux aktar tard minn data miftehma (ħames snin minn dak inhar li saret il-kostituzzjoni tad-dejn) u ż-żmien tal-esekuzzjoni tiegħu beda jgħodd minn dak inhar li għalaq iż-żmien tal-ħlas tad-dejn u mhux minn dak inhar li sar il-kuntratt (bħalma qiegħed jippretendi HSBC f'din il-kawża), filwaqt li ż-żewġ kuntratti li HSBC jrid jirrendi eżegwibbli mill-ġdid bil-kawża tal-lum lanqas jissemma fihom sakemm kellu jitħallas lura s-self; fit-tielet lok, parti mid-deliberazzjonijiet tal-Qorti tal-Appell kienu jikkonsistu sewwasew minn teħid ta' silta mis-sentenza tagħha li din il-Qorti semmiet aktar qabel u bi qbil ma' dak li ssemma fis-silta u li hija l-fehma ta' din il-Qorti f'din is-sentenza tagħha tal-lum;

Illi, fil-fehma tal-Qorti, dan kollu jfisser li t-talba ta' HSBC f'din il-proċedura saret qabel waqtha, u din il-Qorti għadha sal-lum miżmuma milli tawtorizza l-eżegwibilita' mill-ġdid ta' titolu eżekuttiv li għadu (minn dak li joħroġ mill-atti tal-kawża) ma kien eżegwibbli qatt. Ladarba l-proċedura maħsuba fl-artikolu 258 tgħodd biss meta jkun għalaq iż-

Kopja Informali ta' Sentenza

żmien li titolu eżekutiv ikun għadu eżegwibbli u sewwasew biex jingħata l-provvediment biex jerġa' jsir eżegwibbli mill-ġdid, jiġi li din il-proċedura ma tistax tintuża fejn iż-żmien imsemmi dwar it-titolu eżekuttiv li jkun ma jkunx għadu għadda kollu jew ma jkunx beda għaddej. Fi kliem ieħor, il-ħsieb tal-artikolu 258 m'huwiex dak li tiddikjara lill-parti intimata bħala persuna midjuna (għalkemm tista' tintuża biex tistabilixxi kemm mid-dejn reklamati fit-titolu eżekuttiv ikun għadu dovut), iżda biss biex tirrendi t-titolu eżegwibbli mill-ġdid. Fejn it-titolu huwa eżegwibbli u għadu m'għaddiex iż-żmien tal-effettività tiegħu, ma hemmx bżonn tar-rimedju taħt l-imsemmi artikolu 258;

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qegħda taqta' u tiddeċiedi billi:

Tilqa' t-tieni eċċezzjoni tal-intimat Duncan Mizzi, u ssib li l-azzjoni mibdija mill-Bank rikorrent saret qabel waqtha; u

Tiċhad it-talba tal-Bank rikorrent, bl-ispejjeż.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----